ובין כך סותר היכי דמי אי דאיתידע ליה

בתוך מלאת צריכא למימר אלא לאו לאחר

מלאת ש"מ ועדיין תיבעי לך כולו סותר או

שבעה סותר למאן אילימא לרבנן פשיטא

דכולו סותר ואי לר"א שכל אחר מלאת שבעה

סותר אמר לך ה"מ כי נטמא אחר מלאת

והאי לפני מלאת הוא או דילמא שאני הכא

דידיעה אחר מלאת היא ומינה קתני בין כך

ובין כך סותר ולא קמיפלגי ית"ר "המוצא

לטיל טו: לט: מו.], (לעיל טו: לט: מו.], (ב) פסחים פא: [עד סוף

העניון. ג) זבחים כג.

ופסחים פ: ע"ש ודף פא:ן, ד) תוספתא דטהרות פ״ה

וטהרות פ"ד מ"חז. ה) גי׳ א"מ אי אפשר שאין אדם,

וכו׳ והוא דיבור בפני עלמו

וכן מוכח בתוי"ט ע"ש דלפניו היה דברי תוס' הללו

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ה"ג וכו׳

גמירי לה הס"ד ואח"כ מ"ה בד"א בטומאת

התהום: (ב) ד"ה בתבן או בלרורות הרי היא:

הגהות התוספות

1. ל"ל אינו. 2. ל"ל ע"ג

מרחע טהורה. 3. ל"ל

מגעו. 4. צ"ל מגעו. 5. נ"ל קבועה. וכ"ה בס"י. 6. צ"ל

ומספקא.

מוסף רש"י

שאין לו מקום לעבור. שמחזיק וממלא את כל רוחב

הדרך, אף על גב דטומאת

ודאי היא, כיון דההיא שעתא דעבר עליה טומאת

החהוח הואי. שלא היה שום

נודע עד שנשחטו הרבנותיו. הלכה למשה מסיני היא שזורקין עליו את הדמים

(פסחים פא:). אבל יש לו

מקום לעבור אף לתרומה טהור. דהוי ליה

ספק טומאה ברשות הרבים

וספיקו טהור (שם). בד"א. זכי ממלא את כל הדרך טמא (שם). מפני שהקבר

ממרפו. שכל הקבר מחתבו מצרפו. שכל הקבר מטמא באהל ואפילו ריקן שבו

דכתיב או בקבר (שם). בד"א. דמשובר ומפורק

טהור (שם). אבל טעון.

משוי. על כרחו הולד גע וגד

לכאן ולכאן ומאהיל על נדדיו

(שם). בד"א. לנזיר ועושה

פסח טהור (שם). אבל טומאה ידועה. שידעו

שאדם נקבר שם (שם). היה טמון בתבן או בצרורות. טומאה מכוסה מכל אדם היא זו שמא גל

אבנים או עפר או תבו נפל

עליו ולא הכירו בו בני אדם מעולם, אבל מים ואפילה

ונקיקי הסלעים אין זו הטומאה מכוסה ונעלמה, שהמציץ יכול לראות ולא

גמירי הלכתא אלא בטומאה

שהיא בתהום (נ"ל כתהום) המכוסה מן הכל (שם). ולא

אמרו טומאת התהום.

דהותרה טומחת התהום (שם) במיר ועושה פסח (שם

פ: וזרחים רג.). אלא למת

(זבחים כג.) אבל שאר

טומאות ספק לא הותרו (פטחים פ:). ספק טומאה צפה. שרן מת לף על המים

ספק נגע ספק לא נגע, אף ברשות היחיד ספקו טהור

. (חוליו קכז.).

מהלי קרבן פסח הלי"ח ופי"ח מהלי חבות . הטומאה הל״ג: בז ב מיי׳ פ״ו מהל׳ טירות הלי״ט: בח ג מיי שם הלייח: במ ד מיי פייד מהלי

נוסחת הריב"ן

ה] דאמר ר״א דכל לאחר מלאת: ב] דסותר את כולן לבתר כו': גז ז': דז היכא קודם הבאת קרבנותיו דמי סומר והכי אמר רבא מ״ם יסומר יוספי מתח לכח תו ש אם עד שלא גילח וקא פסיק ותני בין שנטמא לפני מלאת כו׳: וז והאי: זז דנודע לפני: ם: דון האתר דון ממדע לפני. ח] וקא משמע לן מתניי דל"ש: ט] לענין תרומה: שנום בין חיבור הפרקים של אבר ואבר עבר ואפילו לתרומה ייריי יז טהור שמל ביו חיבור יאפילו לתרומה טהור הס"ד: כ] יגע ולא יסיט: ל] בספרים אבל טעון או רכוב אפילו כו': מ] פסח ואפי׳ כשיש מחום לעבור כו׳ שכבר עשו פסחיהן: ג] ויכול

פי' הרא"ש גילוח לר״א. ^(†) (חסר כאן בכ״י). אם עד שלא גילח בין כך ובין כך סותר דאוקמי כר"א מיבעיא ליה אם סותרת ל' או ז': אמר רבא ת"ש וכו'. היכי אמו דבא ת שיוכו . וויכי דמי אי דאיתידע ליה תוך מלאת צריך למימר כיון שהטומאה והידיעה היתה תוך מלאת פשיטא דסותר: אלא לאחר מלאת וש"מ דסותר. ואכתי לא גמר רבא יטות הואכת לא גמו דבא פשיטותיה דרבא ומפרשי נמי בעי׳ דרמי בר חמא: ועדיין תבעי לך כולו סותר או ז' סותר דפי' דמתני' מיבעיא ליה: ושקיל וטרי תלמודא לפ׳ בעיא דרמי בר חמא. אי לרבנן ונודע . לו אחר מלאת קודם הבאת . הרבנותיו: פשיטא דכולו קו בנותיו: פשיטא זכוקו סותר מדרבנן כדאמר לעיל פ״ג: ואי לר״א הא אמר כל א' מלאת סותר ז': והשתא מפרשה בעיא יכא ליכא למפשט: וה״ה דמצי למבעי אליבא דרבנז אי מן התורה ומביא קרבן טומאה כדין נזי׳ טמא או בתר ידיעה אזלי׳ ולא סתר אלא מדרבנן. אלא משום דאוקי׳ מתני׳ דאם עד שלא יאוק כוונג יאם כן שלא גילח כר"א ומבעיא ליה פירוש דמתני"ל) ופשיטא ליה אליכא דר"א וה"ה לרבנן: ומינה מדקתני בין כך ובין כך סותר ולא מיפלגי בין טומאה שבתוך מלאת לטומאה שלאחר מלאת אלא קתני סותר בסתם אלמא דין א' להם דכמו שנודע לו אחר מלאת על טומא' שאחר מלאת אינו סותר אלא ז׳ ה״ה נודע לו על טומא״ שלפני מלאת ש״מ דבתר ידיעה אזלי׳. ותקש׳ הא אמרי׳ במתני׳ נזי׳ שגלח ואח״כ נודע לו שהוא טמא אם טומאה ידועה סותר אלמא בתר טומאה אזלי' ונ"ל לתרץ דלא דמי דברישא סבר הביא צריך להביא קרבנות אחרי

אמר היכי דמי עד שלא גילח בין כך ובין כך סותר היכי דמי אי דאיתידע ליה תוך מלאת צריכא למימר דמותר. ל״ע מאי

קאמר הא אינטריך לאשמועי׳ דיש טומאת התהום שסותר כגון שנודע לו עד שלא גילח ונראה לפרש דמיתורא דמתני׳ דייק דמדיוקא דרישא אמר רבא ת"ש אם עד שלא גילח בין כך

נפקא מדקתני נודע משגלח: רעדיין תיבעי לך. הש"ס הולך ומפרש הך פשיטותא דרבא דרך קשיא ותירון ואף בעיא דרמי בר חמא הולך ומפרש הטעם באורך: ועדיין תיבעי לך כולהו סותר או ז' בותר. ומה היה פשיטותה דרבה ומשיב למהן הי לרבנן פשיטא דכולהו סותר כדאמר

לעיל בפרק ג' (דף טו.) דאף נטמא אחר מלאת סותר [שלשים] מדרבנן ואי ר"א הא אמר כל אחר מלאת ז' סותר: הני מילי. דקאמר ר"א אחר מלאת ז' סותר כי נטמא אחר מלאת והא דקא מיבעיא ליה תוך מלאת הוא או דילמא שאני הכא דידיעה לאחר מלאת הוא והוי כמו נטמא אחר מלאת והיינו בעיא דרמי בר חמא ופשיט ליה מיניה ממתני׳ גופה דאוקמינן כר"א וקתני אם עד שלא גילח נודע לו בין כך ובין כך סותר ולא מפליג בין נטמא קודם מלאת לנטמא לאחר מלאת ובנטמא אחר מלאת פשיטא לך דאינו סותר כ״א ז׳ לר״א והכי נמי כי נטמא לפני

לתרומה ממא. כיון שהוא מוטל לרחבה של דרך

אי אפשר לו לעבור כי אם דרך עליו ויאהיל למיר ועושה פסח טהור דהוי טומאת התהום בד"א דלתרומה טמא שאין לו מקום לעבור אם לא דרך אותו מקום שהמת נמלא אבל יש לו דרך לעבור טהור אף לתרומה בד"ח לתרומה טמח שנמצח שלם אבל משובר ומפורק אפילו אין לו מקום לעבור טהור דשמה בין פרקין עבר ולא עבר דרך ישר אלא דרך מעוקם והויא ליה ספק טומאה ברה"ר דספקו

טהור אבל אם נמנא בקבר ועבר דרך עליו אפי׳ משובר ומפורק טמא שהקבר מלרפו ליטמא באהל כדדרשינן או בקבר לרבות קבר סתום שהעובר אף כנגד הריקן שבקבר מטמא באהל כדפרישית לעיל: במה דברים אמורים. לחיישיון שמא בין פרקין עבר וטהור

במהלך על רגליו שאפשר שלא יגע ושלא יסיט ושלא יאהיל אבל טעון משאו או רכוב על גבי בהמה אינו יכול להלך כל כך זקוף שלא יטה עלמו ללדדין וטמא דאין זו ספק טומאה ברה״ר אלא ודאי ניטמא דהאהיל: במה דברים אמורים. דאין לו מקום לעצור דטהור בטומחת התהום חבל בטומחה ידועה [שלשתן טמחים] תרומה ונזיר ועושה פסח ומפרש ואזיל מאי ניהו טומאה ידועה דמכיר בה א' בסוף העולם: באפילה ובנקיקי הסלעים. אבל אינו מכוסה: צפה אינו מממא לענין שרץ דתניא ספק מומאה צפה בין בכלים.

שיש מים בכלי ושרץ לף על פני המים ספק נגע בכלי ספק לא נגע או בקרקע במים שעל גבי קרקע² ר"ש אומר בכלי טמא בקרקע טהור ודחי נגעי טמח בכל מקום שהוח שורץ: ספק נגעי. דוקח על הארץ טמא אם היא טומאה ברה"י אבל נפה שאינה קבוע לא י) דמספקאם לן אי דוקא על פני המים מטהרינן או הוא הדין לפה באויר שזורקה אדם באויר מטהרינן ממעוטא דעל הארץ: כחיד

קודם שעשה פסחו ה"ז טמא ונדחה לפסח שני והכי מפורש עלה בתוספתא בברייתא דמסכת נזיר (פ"ו ה"ג) ושל פסחים (פ"ו ה"ה): אבל יש לו מֹקום. רחב לעבור שלא על המת אף לענין אכילת תרומה טהור ש: ה"ג בד"א דמהלך בין פרקין טהור במהלך ברגליו. שיכול לכוין ולפסוע בנתים שלה יגע 🗵 ושלה יאהיל: אבל טעון או רכוב טמה. בתרומה לפי שהי אפשר כוי. אבל לנויר ועושה פסח לעולם טהור דהכי גמירי לה (4) בטומאת התהום, והאי דכתוב בספרים (1 אפילו בנזיר ועושה פסח טמא טעות הוא: אבל בטומאה שהיתה ידועה. לשום אדם: שלשחן ממאין. ואפילו מיר ועושה פסח מו ועושה פסח שני ואע"פ שכבר עשו פסחים בפסח ראשון: בחבן או בלרורות. כי שהיא טומאת התהום דאפשר שלא הכיר בו אדם מעולם שהרי תבן יכול להתגלגל עליו ע"י רוח ולרורות עשויין להתגלגל ממקום למקום. אבל ימים [ואפילה] ונקיקי סלעים הואיל והן חלולין שיכול אדם להסתכל בהן ע"י הדחק הי ואפשר שאדם אחד מכיר בהן שהציך בתוכו ואין זו טומאת התהום: ולא אמרו. שהותרה טומאת התהום אלא לטומאת מת בלבד אבל לענין זב וזבה לא:

מת מומל לרחבה של דרך לתרומה ממא ובנזיר ובעושה פסח מהור בד"א שאין לו מקום לעבור אבל יש לו מקום לעבור אף לתרומה מהור בד"א שמצאו שלם אב'ל משובר או מפורק אפילו אין מקום לעבור חיישיגן שמא בין פרקין עבר ובקבר אפילו משובר ומפורק ממא מפני שקבר מצרפו בר"א במהלך ברגליו אָבל מעון או רכוְב ממא לפי שמהלך ברגליו אפשר לו שלא יגע ושלא יסים ושלא יאהיל מעון או רכוב אי אפשר שלא יגע ושלא יסים ושלא יאהיל מלאת דאינוי סותר כי אם ז':

בר"א בטומאת התהום אבל טומאה ידועה שלשתן ממאים ואיזו היא מומאת התהום כל שאין מכירה אחד בסוף העולם מכירה אחד בסוף העולם אין זו מומאת התהום

יהיה ממון בתבן או בצרורות הרי זו מומאת התהום בימים ובאפילה ובנקיקי הסלעים אין זו מומאת התהום מנולא אמרו מומאת

היכא דניטמא בתוך מלאת כיון התהום אלא למת בלבד: כיצד ירד: צפה דידיעה לאחר מלאת הוא דז' סותר אינה מממאה לענין שרץ יידתניא יספק מומאה צפה בין בכלים בין בקרקע מהורה ותו לה: לישנה החרינה המר רבה ר"ש אומר בכלים ממאה בקרקע מהורה

ת"ש. ולרבה לית ליה דרבי יוחנן דמוקים לה למתני׳ כר״א ולא כרבנן דקסבר רבא מתני' נמי מיתוקמא כרבנן דמודו רבנן גבי טומאת התהום דאע"ג דבעלמא תגלחת לא מעכבא לגבי טומאת

אמר רבא מ"ש. מדקתני מתני׳ אם נודע לו עד שלא גילה בין כך

ובין כך בין טומאת התהום בין טומאה ידועה סותר ואוקימנא לה

למתני' כר"א וקחזינא מיהא דקפסיק ואמר כל אימת דאיטמי בין

אימת אילימא בחוך ימי מלאת לריכא למימר. דסותר בחמיה. אלא

לאו שמע מינה דאיתידע ליה לאחר

מלאת וקאמר דסותר דבתר טומאה

דהוה בתוך ימי מלאת אזלינן: ועדיין

תיבעי לך. כיון דלאחר מלאת קאי

ז' סותר ותו לא או דילמא כיון

דניטמא בתוך ימי מלאת סותר את

כולן: ולמאן. קמיבעיא לך אי

לרבנן וקודם הבחת קרבנותיו פשיטח

דכולן סותר: ואי לר"א. וקודם תגלחת

הא שמעי׳ ליה דאמר בפרק מי

שחמר הריני נזיר מגלח (לעיל דף טו:)

כל לאחר מלאת ז' סותר: אמר לך.

רמי בר חמא לעולם אליבא דר"א

קמיבעיא לי והכי קמיבעיא לי הני

מילי או דלאחר מלאת שבעה סותר

ותו לא כי ניטמא לאחר מלאת והאי

כיון דניטמא לפני מלאת מודי בה

ר"ל כן דבתר טומלה דהות בתוך

ימי מלאת אזלינן: או דילמא כיון

דידיעה לחחר מלחת הוח. שכבר

הביא קרבנותיו שוז' הוא דקותר ותו

לא: ה"ג ומינה הא דקתני בין כך

ובין כך סותר ולה קמפליג ש"מ.

כלומר וחיפשוט ליה ממתני׳ גופיה

דמדקתני בין כך ובין כך סותר ולא

קמפליג בין דו דניטמא קודם מלאת

בין לחחר מלחת דהח מתני׳ כל

אימת דניטמא במשמע ואוקימנא

לה כר"א דאמר כל לאחר מלאת ז'

סותר ותו לא ש"מ נמי דאפילו

בתוך ימי מלאת בין לאחר ימי מלאת דסותר: ודאימידע ליה

התהום חשיבא שאם נודע לו עד שלא גילח 🗗 קפסיק וחני בין דנטמא לפני מלאת בין לאחר מלאת דאם נודע לו לאחר מלאת קודם גילוח אע"ג דהביא קרבנותיו סותר דבזו מודו רבנן לר"א דתגלחת הויא חשובה לענין טומאת התהום וש"מ דסותר ועדיין מיבעי לך כו׳ אמר לך רמי בר חמא לעולם אליבא דר״א המיבעיא ליה והכי קמיבעי ליה ה"מ דאמר ר"א דאינו סותר אלא ז' היכא דנטמא נמי לאחר מלאת חוהא כיון דנטמא לפני מלאת מודי להו לרבנן דסותר את כולן דכמאן דנודע זו בתוך מלאת דמי או דילמא שאני הכא דכיון דידיעה ליתא אלא לאחר מלאת שבעה הוא סותר ותו לא. ומינה איכא למישמע מינה דהא קתני בין כך ובין כך סותר וקא משמע 🗈 מתני׳ לא שנא בין היכא דנטמא לפני מלאת להיכא דנטמא לאחר מלאת דסותר את כולן ולא מיפלגי בה ר"א ורבנן ש"מ דלר"א נמי כיון דטומאה הות בימי מלאת דסותר את הכל: ח"ר המוצח מת. טמון בדרך בתבן או בלרורות ומוטל

לרחבו של דרך ואין לו מקום לעבור אלא עליי ובשעה שהולך עליי לא הכיר בו שהוא תחתיו לענין שאכילת תרומה טמא ובנזיר ועושה

פסח טהור ואינו לריך לעשות פסח שני. ובכל אלו שאמרו דבנזיר ועושה פסח טהור כשנודע לו לחחר שעשה פסחו אבל נודע לו

פי' הרא"ש (המשך) לעבור. שאינו ממלא כל טהור. דספק ברה"ר ספקו טהור. אבל מפורק לאיברים. אפי׳ אין

וצריכי אנו לילך אחר כלומר טומחה לפה והוח ספק חס נגע בה חס לח נגע בה: בין. שהיח לפה במיס שבכליס בין במיס שבקרקע טהורה: החצי הומי עד הוציקר אחר כלומה דאי אולי בתר כלומה דאי אולי בתר ידיעה כבר עבר נזירותו אבל אם נטמא אחר מלאת קודם הבאת קרבנותיו לרבנן או קודם גילוח לר"א חצי הדרך או רובו וחצי האחר מופלג הימנו מצד שמאלו עד חצי הדרך או רובו וההולך דרך ישרה לפניו דאכתי לא פסק נזירותיה הא ודאי אולי בתר ידיעה: מוטל ברחבה של דרך. וממלא את כל הדרך וא"א א"א שלא יאהיל על חצי האחר אפ"ה טהור שאנו תולי שעיקם דרכו: בד"א דתלינן שעבר בין הפרקים במהלך:

ה"ג לפה אינה מטמאה לענין שרץ. כלומר אע"ג דטומאח מת לפה מטמאה בספק מגע כדתנן ונמלא מת לף על פני המים לענין שרץ

מיהא אינה חשובה לטמא מספק שאם שרץ לף על פני המים ספק נגע בו ספק לא נגע בו ספקו טהור: ד**חניא ספק טומאה לפה.** כלומר טומאה לפה והוא ספק אם נגע בה אם לא נגע בה: בין. שהיא לפה במים שבכלים בין במים שבקרקע טהורה: